

НЕОПИСУЕМИ НЕЩА

UNSPEAKABLE THINGS

© 2020 by Jess Lourey

All rights reserved

Published by Thomas & Mercer, Seattle

© Надя Баева, *превод от английски*

© Живко Петров, *дизайнер на корицата*

© Сиела Норма АД

София • 2020

ISBN: 978-954-28-3340-6

ДЖЕС ЛАУРИ

НЕОПИСУЕМИ
НЕЩА

Превод от английски
Надя Баева

 ciela

На Патрик, който ми помогна да открия изхода.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

Бях едно от няколкостотинте деца, навършили пълнолетие в Пейнсвил, Минесота, през 80-те години на 20. век. Израснах убедена, че във всеки малък град има сирена, оповестяваща вечерния час за децата – 21:00 часа, – че Честър Насилника е популярен прякор за Торбалан, че воайорите не са необичайно явление. Имах си своите проблеми у дома – някои детински, други много по-сериозни, – но слуховете за мъж, дебнеш деца, се превърнаха в постоянен фон на детството и тийнейджърските ми години.

Завърших гимназия през 1988 година и се преместих в Минеаполис.

Когато Джейкъб Уетърлинг бе отвлечен на 22 октомври 1989 година в Сейнт Джоузеф, Минесота, на петдесет километра по главния път от Пейнсвил, тъкмо бях започнала втори курс и се канех да напусна колежа. Онази мълва от ранните ми години (*Не се показвай, щом мръкне, или Честър ще те пипне!*) мигом излезе отново на фокус. Снимките на Джейкъб бяха навред. Хората се събираха на групи, за да издирват единайсетгодишното момче с мило лице, което бе отвлечено от маскиран въоръжен мъж. Дните преминаха в седмици и в години, а Джейкъб така и не бе открит. Едва когато местен блогър започна да пише за евентуална връзка между изчезването на Джейкъб и отвлечането и освобождаването на осем момчета от Пейнсвил и околностите му през 80-те години, похитителят на Джейкъб беше арестуван цели двацет и седем години по-късно. Той отведе властите при останките на Джейкъб.

Събитието така и не престана да ме преследва в мислите ми. Преследваше мнозина от нас от Средния запад, тъй като преобърна из основи онова, което си мислехме, че знаем за провинциалните общности и безопасността на децата. Действителната версия на събитията е разказана добре на други места, най-вече в първи сезон на подкаста „В тъмното“. Имах нужда да дам израз на емоционалната травма, последвала тези събития, да изложа логично спомените си за това как израснах в хроничен страх. Когато Каси Макдауъл, измислената героиня в тази история, ме споходи с молба историята ѝ да бъде разказана, зърнах своя шанс.

Книгата е вдъхновена от истински хора и събития, но изцяло представлява плод на художествена фантазия. И все пак силно се надявам, че образът на Гейбриъл прославя доброто у всички онези девет момчета.

Благодаря ви, че четете романа.

ПРОЛОГ

Онзи лъх на мазе с пръстен под, свързан със самотен писък, остана да живее у мен.

По-често се спотайваше в сенчест ъгъл на съзнанието ми, но в мига, щом ми изникнеше мисълта за Лилидейл, изпълзяваше оттам и ме давеше. Мирисът бе като воня на пещера, която иска да те погълне, като задушавачия страх от голямо дремещо чудовище с огромна паст и неутолим глад. Бурканите със зимнина бяха хищните му зъби, шнурът на електрическата крушка – мъжецът пред гърлото му. Бе в търпеливо и неизменно очакване някое местно хлапе да изтрополи надолу по стълбите – а те бяха неговият гръбнак.

Оставяше ни слепешком да дирим оня шнур/мъжец.

Пръстите ни го напипваха.

светлина!

Отплатата бе бонбони, слънце и сребърни долари и последното хубаво нещо, което усещаме, преди звярът да ни погълне цели и после да ни храносмила хиляда години.

*

Само че не е така.

Казвали са ми, че имам развинтена фантазия.

Не мазето бе чудовището, а мъжът.

И той не беше пасивен. Преследваше.

Не се бях връщала в Лилидейл след онази вечер. От полицията, а после и мама, ме попитаха дали искам нещо от стаята си и аз отговорих, че не. Бях на тринайсет, но не и глупава, макар мнозина да смесват двете.

Сега, призована у дома заради погребението му, бях нападната с удвоена злоба от вонята на мазето, забиваща се като рибарска кукичка дълбоко в лицето ми на мястото, където носят ми се свързва с мозъка. Миризмата проникваше дори в съня ми и ме оставяше с убеждението, че отново съм затворена в онова мазе с пръстен под. Мяхах се и крещях, будех съпруга си.

Той ме прегръщаше. Известна му бе историята ми.

Поне така си мислеше.

Бях я направила прочута с първия си роман, споделила бях извора на вдъхновението му по време на рекламното турне из страната. Само дето никога не споменах медальона – пред никого, дори не и пред Ноа. Може би усещах този детайл твърде ценен.

Или може би защото ме изкарваше тъпа.

Успях да извикам образа му, щом затворех очи. Верижката би се приела за прекалено масивна днес, но през 1983 година беше последен крясък на модата – златна, от същия метал като тъничкия самолет, висящ на нея.

Вярвала бях, че този медальон със самолета е моят билет за бягство от Лилидейл.

Не съм си въобразявала, че ще полетя с него. Глупости на търкалета, както обичахме да казваме тогава. Но момчето, което носеше медальона? Гейбриъл? Бях убедена, че той ще промени всичко.

И той, един вид, го стори.

– Два пъти по петнайсет и чифт шестици – обяви сияеща Сефи.

Татко ѝ се усмихна в отговор през масата.

– Добра ръка. Кас?

Поставих долу картите си, като се опитвах безуспешно да прикрия триумфа по лицето си.

– Три пъти по петнайсет и поредица от онъори!

Мама премести нашето колче.

– Ние печелим.

Затанцувах с рамене.

– Мога да ти давам уроци, ако желаеш, Сефи.

Тя извъртя очи в гримаса.

– По неспортсменство ли?

Засмях се и бръкнах в пуканките. Мама бе направила огромно количество, суперсолени и с бирена мая. Това бе преди час, когато започнахме играта. Купата почти се бе изпразнила, останали бяха основно „циганчета“. Избрах онези, при които се бе разпукало поне малко бяло. Всъщност по вкус частично разпуканите „циганчета“ нямат равни.

– Да ти долея ли? – Татко се изправи и посочи към наполовина пълната чаша на мама, потяща се на майската горещина. Лятото беше подранило тази година – поне така твърдеше господин Патерсън, учителят ми по биология. Никак не било добре за реколтата.

Него това очевидно го притесняваше, но се обзалагам, че не бях единственото хлапе, очакващо с нетърпение гореща ваканция. Със Сефи възнамеряхме да покафенеем като печен боб и да изсветлим тъмните си коси. Тя бе чула от приятелка на приятелка, че ако си намажеш кожата с бе-

бешко олио и си напръскаш косата с вода с оцет, резултатът е същият като от скъпите масла за тен с кокосов аромат и спрейове за изрусяване. Дори си бяхме шепнали как трябва да намерим някое подходящо местенце в края на имота ни, където имаше просека в гората за отводнителен канал, за да се печем там голи. Потрепервах при тази мисъл. Момчетата не обичаха граници в тена. Това го научих от комедията „Малки чаровници“.

Мама глътна наведнъж питието си и подаде чашата на татко.

– Благодаря, мили.

Той заобиколи откъм нейната страна на масата и се наведе за продължителна целувка по устата, преди да вземе чашата ѝ. Сега вече и аз въртях очи като Сефи. Мама и татко, предимно татко, редовно се опитваха да ни убедят какви късметлийки сме, че те все още са толкова влюбени, само че... пфу, гадно.

Татко се отдели от мама след целувката и зърна физиономиите ни. Изсмя се театрално и остави чашите, та да освободи ръцете си и да масажира раменете на мама. Бяха привлекателна двойка, хората постоянно го казваха. Някогашната красота на мама се доказваше от всичките ѝ размазани снимки от младини и тя още имаше лъскава кестенява коса и живи очи, макар че след раждането на Сефи и мен бе доста наедряла на хълбоци и корем. Татко също бе хубав, малко нещо от типа на Чарлс Бронсън. Човек можеше да разбере как са се озовали заедно, особено при положение че след обърната на екс чаша вино мама изтърси веднъж как още в гимназията имала слабост към лоши момчета.

Семейството ни бе малко: мама и леля Джин, по-голямата ми сестра Персефона (родителите ми си падаха по гръцки имена) и татко. Не познавах роднините ни от таткова страна. Били отрепки до един, това заяви дядо ми (по майка) на баба ми през зимата, когато почина от масивен инфаркт. Баба ми не бе оспорила това твърдение. Тя бе кротка възрастна дама,

от която независимо от сезона винаги лъхаше на прясно изпечен хляб. Няколко седмици след смъртта на дядо и тя почина от удар, не че нещо видимо я удари, но така му казват.

Родителите на мама изгубили син, когато съм била тригодишна. Явно е бил луда глава. Загинал при автомобилна гонка, докато шофирал „Камаро“, модел '79 година, вероятно пиян, както се говореше. Спомнях си само едно нещо, свързано с чичо Ричард. На погребението му Джин плачеше, но мама ревеше още по-силно. Отиде при дядо за прегръдка, но той се извърна от нея и тя просто остана да стърчи по-тъжна и от изгубено детенце.

Веднъж я попитах защо дядо не беше поискал да я прегърне. Отговори ми, че съм била много малка, та да помня погребението на Рич, а и бездруго миналото трябвало да си остане в миналото.

– Мисля, че майка ви е най-красивата жена на света – отсече татко сега, в настоящето, докато разтриваше раменете ѝ, а по нейното лице със затворени очи се бе изписала блажена физиономия.

– Добре, щом казваш. Просто си намерете стая.

Татко се усмихна накриво и размаха ръка в широк жест.

– Имам цяла къща на разположение. Може би на теб ти трябва да се поотпуснеш. После ще взема и твоите рамене да масажирам.

Стрелнах поглед към Сефи. Тя си играеше с огънатото ъгълче на карта от колодата.

– Няма нужда – отвърнах.

– Сефи, твоят врат да е напрегнат?

Тя вдигна рамене.

– Така те искам!

Той отиде до нея и положи ръце върху кокалестите ѝ рамене. Беше с две години по-голяма от мен, но кльошава, нищо изядено не ѝ се лепеше – само едри зъби и трапчинки, същинско копие на актрисата Кристи Макникъл, макар че по-скоро бих си изяла косата, отколкото да ѝ го кажа.

Татко се зае да разтрива Сефи.

– Хубаво е да се чувстваш добре – промърмори ѝ.

Това ми причини сърбеж отвътре.

– Ще изиграем ли още една игра на крибидж?

– След малко – отвърна татко. – Първо искам да чуя мечтите на всеки за лятото.

Простенах. Татко имаше мечти за голяма работа. Вярваше, че човек може да е какъвто си поиска, но първо трябва да го „види“. Хипарски шуротии, но им се свикваше. Със Сефи се спогледахме. Знаехме си, че татко не би одобрил плана ни да се преобразим в блондинки. *Момичетата не бива да се опитват да бъдат други, та да се харесат на някого*, казваше ни често. Сами трябвало да командваме ума и тялото си.

И отново – *пфу, гадост*.

– Аз искам да гостувам на леля Джин – обадох се.

Мама бе взела да притваря очи, но при споменаването на сестра ѝ се ококори.

– Чудесен план! Може да прескочим с колата до Канада за една седмица.

– Отлично – одобри татко.

Сърцето ми заликува. Почти никога не пътувахме по-далеч от магистралата към Сейнт Клауд, за да си купим продукти от кооперативните магазинчета, но сега, след като мама бе назначена на учителско място на пълен работен ден, се заговори за обиколка през лятото. Бях се бояла да предложа посещение у леля Джин. Ако случех мама и татко в лошо настроение, щяха да зачеркнат идеята завинаги, а аз наистина имах нужда да прекарам време с леля Джин. Обичах я до смърт.

Тя беше единствената, която не се преструваше, че аз съм нормална.

Беше присъствала при раждането ми и останала няколко седмици след това, за да помага на мама, но първият ми истински спомен за нея беше непосредствено след погребението на чичо Ричард. Леля Джин беше с десет години по-малка от мама, тъй че по онова време е била не повече

от седемнайсетгодишна. Сварила я бях да ми гледа шията, както правят много хора.

Вместо да отклони поглед, тя се усмихна и каза:

– Ако се беше родила преди двеста години, щяха да те удавят.

Говореше за червения издут белег помежду врата и раменете ми, подобен на някоя от дебелите златни верижки на професионалния кечист Мистър Ти. Очевидно се бях изстреляла от утробата на мама с увита около шията ми пъпна връв и с тяло, посиняло като сладолед с боровинки, но с облещени очи, та макар и да не съм дишала. Излязла съм тъй бързо, че лекарят ме изпуснал.

Или поне така ми бяха разправили историята.

И тъй съм си лежала посиняваща, докато една сестра не се втурнала да развие пъпната връв, която покривала душачото ме амниотично срастване. Съобразителната сестра го срязала, после ме шляпала, докато съм проплакала. Беше ми спасила живота, но срастването ме беше белязало. Мама разправяше как отначало изглеждало като сърдита алена змия. Много драматично звучеше. Във всеки случай предполагам, че сестрата е била доста разтреперана, когато накрая ме е предала. Цялото фиаско не би могло да се нарече добре свършена работа. Плюс че две години по-рано по кината бе минал филмът „Бебето на Розмари“ и всички в родилната зала трябва да са се чудили какво ме е избутало от утробата с такава засилка.

– Би било лош късмет да се задържи бебе, чиято собствена майка се е опитала два пъти да го удуши – завърши леля Джин и ме погъделичка под брадичката. На мига реших, че това е приемлива шега, тъй като тя бе сестра на мама и двете ме обичаха.

Ето още една шантава закачка, която леля Джин имаше навик да ми подхвърля: „Тук Земя. Ако ти е ясно какво правиш, значи не си на точното място“. Размърдваше плътните си вежди и изтръскваше въображаема пура, докато говоре-

ше. Не знаех чий жест копира, но тя се кикотеше тъй гръмогласно, със смях, наподобяващ топчета за игра, тракащи под слънцето, че и аз се присъединявах към нея.

Ето как започваше всяко посещение на леля Джин. С шегата за удавянето ми, с пиперливи цитати за живота, а после танцувахме и пеехме заедно със записите ѝ на групата „Сървайвър“ и на Джони Кугар. Тя разправяше надълго и нашироко за пътуванията си и ми даваше да си сръбна от ликьора ѝ с цвят на мед, който беше внесла тайно от Амстердам, или пък ми предлагаше от любимите си бисквити, за които се преструвах, че нямат вкус на престарели крекери. Сефи би искала да се присъедини, виждах как пристъпва отстрани по тъча, но нямаше представа как да се включи в лудешкото препускане на леля Джин.

Аз го можех.

Двете с леля Джин бяхме като дупе и гащи.

Това беше компенсация, задето татко харесваше Сефи повече от мен.

Сбърчих нос. Вече прекалено много беше проточил този масаж. Мама беше станала да напълни отново своята чаша и неговата, макар че той бе обещал сам да го свърши, защото толкова се забави да разтрива раменете на Сефи.

– Сефи, а твоята мечта за лятото каква е? – попитах, тъй като тя седеше със затворени очи, а исках това да престане.

Тя отговори тихо, почти шепнешком.

– Да се хвана на работа в „Деъри Куин“.

Ръцете на татко спряха да я мачкат. По лицето му пробяга изражение, което не можех да определя, а си мислех, че съм запаметила всяко най-леко потрепване по него. Мигом смени странната физиономия с глуповата усмивка, която надигна брадата му с един сантиметър.

– Чудесно! Можеш да спестяваш за колежа.

Сефи кимна, но изведнъж сякаш се натъжи. Още от декември беше станала загадъчна и умислена. Промяната в темперамента ѝ съвпадна с това, че ѝ пораснаха цици („Подарък от Дядо Коледа!“, подкачах я) и не беше нужно да съм

детективката Лора Холт от „Ремингтънска стомана“, за да ми е ясно, че едното е свързано с другото.

Мама се върна в трапезарията с ново питие във всяка ръка, а вниманието ѝ бе приковано към татко.

– Още една игра на крибидж?

Наклоних се назад, за да погледна часовника в кухнята. Беше десет и половина. Всичките ми връстници, с които го бях споделила, смятаха, че е върхът да нямаш определен час за лягане. И сигурно бяха прави. Но утре беше първият ден от последната ми седмица в седми клас.

– Отивам да спя. Играйте го на три ръце.

Мама кимна.

– Сладки сънища – пожела татко.

Не погледнах към Сефи на излизане. Чувствах се гузна, че я оставям сама с тях, след като бяха пили, но го записах като разплата, задето тя винаги заспиваше първа във вечерите, когато ни оставяха сами по времето, като още спяхме заедно понякога. Тя ми позволяваше да се пъхна в леглото при нея, което беше хубаво, но после мигом заспиваше, а аз стоях будна и треперех при всеки звук, а в нашата стара къща нощем се раздаваха какви ли не необясними потропвания и скърцания. Когато най-сетне се унесях, цялата завита с юргана без устата и носа, тя пък вземаше че се стряскаше от сън и мигом ме събуждаше.

Не можах да си спомня кога за последен път бяхме спали в едно легло, колкото и да си напъвах паметта на път за банята. Измих си лицето и взех четката за зъби, докато обмислях какво да облека на другия ден. Ако се събудех четиресет и пет минути по-рано, можех да си сложа нагриващите се ролки за коса, но не бях получила разрешение от Сефи, а нямаше как да се върна вече. Измих си зъбите и изплюх, после изплакнах устата си със същата вода от кладенец с металически вкус, от която краищата на косата ми ставаха оранжеви.

Нямаше как да стигна до спалнята си на горния етаж, без да мина през част от трапезарията. Държах погледа си

насочен към пода, а главата сгушена между раменете и бях дълбоко потънала в мислите си. Домашното ми беше готово, тетрадките ми бяха подредени в чантата, купена от гаражна разпродажба, дето беше като нова, ако не се броеше залепенният със скок леко разпран шев.

Утре по програма имахме първи час английски, но вместо това щяхме да идем директно във физкултурния салон за общоучилищна презентация. Разлепените афиши я обявяваха като Летен симпозиум за безопасността. Чувала бях слуховете тази седмица за това, че деца от Лилидейл изчезвали, а после се появявали променени. Всички се бяха върнали. Извънземни, твърдяха по-големите ученици в автобуса. Те грабвали деца и ги *обработвали*.

Знаех всичко за извънземните. Когато чаках на опашка в бакалията, зелени създания с огромни очи се взираха в мен от първата страница на „Нешънъл Инкуайърър“ точно под снимка на маймунчето на Елизабет Тейлър.

Ясно. Извънземни.

Вероятно целта на симпозиума беше да уталожим мълвата, но аз не намирах, че е добра идея да се проведе утре. Нарушаването на рутината, плюс това, че беше последната седмица преди ваканцията, щеше да направи всички нервни и превъзбудени.

Бях изкачила стълбите до половина, когато чух чукане, от което косъмчетата на тила ми щръкнаха. Прозвуча, сякаш идеше точно под мен, откъм мазето. Това беше нов звук.

Мама, татко и Сефи сигурно също го бяха чули, защото внезапно млъкнаха.

– Стара къща, това е – обади се накрая татко с притеснение в гласа.

Минах тичешком по останалите стълби и през площадката, затворих плътно вратата си и си облякох пижамата, а тениската и хавлиените панталонки метнах в коша за мръсни дрехи, преди да наглася будилника. Реших, че все пак ще се пробвам със загряващите се ролки. Сеф не беше наложила забрана върху ползването им, а и кой знае – можеше пък

да се случи да седна до Гейбриъл на симпозиума. Трябваше да съм в най-добрия си вид.

Усещах костите си като желе от умора, но книгата ми „Историите на Нели Блай: Ако щете, вярвайте“ ми навя чувство на вина от лавицата, където държах съкровищата си. Леля Джин ми я беше пратила като подранил подарък за рождения ден. Книгата беше пълна с възможно най-фантастични истории и рисунки като например разказа за Мартин Дж. Сполдинг, който беше професор по математика на четиринайсетгодишна възраст, или Красивата Антония, „нещастната жена, на която любовта винаги носела смърт“.

Наслаждавах се на историите и четях само по една на вечер, та да се запечатат в паметта ми. Споделила бях с Джин, че един ден ще стана писателка. Постигането на подобна цел изискваше практика и дисциплина. Нямах значение колко съм уморена. Трябваше да се съсредоточа върху тазвечерната история на Нели.

Отворих книгата на случайна страница, привлечена мигом от рисунка на горда немска овчарка.

*Историите на Нели Блай: **Ако щете, Вярвайте!***

**КУЧЕТО, КОЕТО ОБИКОЛИ СВЕТА
ЗА 30 ДНИ**

Треньор е немска овчарка, която случайно била оставена от семейството, когато им се наложило да бягат от Германия през Втората световна война. Представете си изненадата на семейството, когато Треньор се появил пред новия им дом в Калифорния през половината свят. Очевидно се промъкнал в товарен кораб, който го превел през океана, и после се добрал до семейството си. Ето на това му се казва кучешка любов!

Усмихнах се удовлетворена. Това можех да го напиша. Планът ми беше да преразказвам по една история на Нели на седмица, щом училището свършеше. Вече бях съставила договор, наречен от мен „Летните писателски задължения на Каси“. Включваше план да представя портфолио във фондацията „Нели Блай“ преди Деня на труда и си налагах наказание (една седмица без телевизия), ако не изпълнех условията на договора си. Накарала бях Сефи да го подпише като свидетел.

Върнах голямата книга с жълти корици на лавицата ми със съкровища и се протегнах да проверя мускулите си. Дали искаха да спят изтегнати под леглото ми, или свити на топка в дрешника?

Изтегнати, отвърнаха ми.

Ами добре тогава. Грабнах възглавницата и завивката от леглото си, пъхнах първо възглавницата под пружината, а после я последвах, повлякла завивката. Трябваше да се прилепя към пода, за да стигна до най-далечния ъгъл. Луната пръскаше достатъчно светлина в стаята ми, та да виждам извитите на спирала пружини над мен.

Те бяха последното, което видях, преди да потъна в сън.